

Stipendiaten 2016

Dit jaar zal ons genootschap wederom drie stipendiaten afvaardigen naar de Bayreuther Festspiele. Het zijn de sopraan Florieke Beelen, sopraan Jannelieke Schmidt en dirigent/componist Kent Moussault. In Bayreuth staan naast bezoeken aan *Der fliegende Holländer*, *Götterdämmerung* en de nieuwe productie van *Parsifal* onder meer een bezichtiging van het Festspielhaus en een stipendiatenconcert op het programma. Hieronder stelt onze lichte van 2016 zich aan de leden voor.

Florieke Beelen

Allereerst wil ik het Wagnergenootschap hartelijk bedanken voor het toekennen van het Stipendium. Het lijkt me een onvergetelijke ervaring om naar Bayreuth te gaan.

Graag wil ik mezelf kort voorstellen. Ik ben mezzosopraan en ben in augustus 2014 met onderscheiding voor artistieke integriteit afgestudeerd aan de Dutch National Opera Academy. Deze masteropleiding is verbonden aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag en het Conservatorium van Amsterdam. Tijdens deze opleiding maakte ik op 25-jarige leeftijd mijn debuut bij de Nationale Opera als Linette in *L'amour des trois oranges* (Prokofiev). Daarna heb ik meerdere rollen vertolkt bij de Nationale Opera, waaronder Ines in *Il Trovatore* (Verdi). Op het Internationaal Vocalisten Concours van 2014 heb ik vier prijzen gewonnen waaronder de Arleen Auger Prijs voor de beste allround zangeres van het concours. Deze prijs

illustreert dat mijn liefde voor het zingen zich niet alleen tot het operarepertoire beperkt. Zo heb ik het geluk gehad dat ik op relatief jonge leeftijd de Wesendoncklieder van Wagner heb mogen zingen bij Het Orkest uit Amsterdam. Het was een genot om deze muziek te (be)studeren. Ook de ervaring om het daadwerkelijk uit te voeren met Het Orkest was voor mij zéér bijzonder. De Wesendoncklieder zijn heel speciaal voor mij en ik hoop ze nog vaak te mogen uitvoeren. Wat mij aanspreekt in de muziek van Wagner is dat het soms heel groots is, terwijl het op andere momenten zo verstillend kan zijn. Ik heb het gevoel dat een bezoek aan de Bayreuther Festspiele moeilijk in woorden te omschrijven is. Ik verwacht dat dit een heel bijzondere ervaring zal worden en ik verheug me enorm op deze zomer! Nogmaals dank voor deze bijzondere kans!

Florieke Beelen

Jannelieke Schmidt

Wat fijn dat ik mij aan u voor mag stellen en wat heerlijk om te mogen delen wat mij op het pad van Wagner gebracht heeft! Dit stuk gaat over mij, Jannelieke Schmidt - Sopraan, en hoe ik Wagner ontdekte en zodoende een stukje van mijzelf.

Over verlangen, overgave en bevrijding

Wanneer een stem letterlijk en figuurlijk niet in een hokje past zou je, als bezitter van dat instrument, die stem wellicht soms een vloek willen noemen. Tijdens het laatste jaar van mijn bachelorstudie en de twee jaar durende master aan het Koninklijk Conservatorium ben ik er gelukkig achter gekomen dat het een absolute zegen is. De zoektocht naar wat ik nodig heb, moet leren, moet ontdekken is rond die tijd begonnen. Zonder alles wat ik van de docenten op het conservatorium heb geleerd zou ik nooit de basis hebben die ik had toen ik opzoek ging naar iemand die mij nog verder kon helpen. Waarom kon mijn stem nooit netjes binnen de lijnen kleuren, waarom moest ik altijd zachter zingen en

Jannelieke Schmidt

waarom mocht ik niet zingen wat stiekem zo goed voelt? Wat ik ervaar als bijna onmogelijk repertoire lijkt voor een ander alsof het speciaal voor hem of haar geschreven is. Ik heb altijd het (bizarre) idee gehad dat het zingen van groot repertoire, waaronder natuurlijk Wagner, verboden was. Toen ik Nadine Secunde als docent had gevonden en eindelijk 'los' mocht was het een even grote verrassing als opluchting hoe heerlijk het was om Wagner te zingen. De verrassing omdat mij geleerd was dat het heel erg moeilijk repertoire was waar je absoluut niet te jong aan moest beginnen en de opluchting om te ervaren hoe het is om mijn stem echt te mogen gebruiken, aanspreken. Dankzij de bevrijding die Wagners muziek mij een aantal jaren geleden gaf kan ik juist ook dat 'onmogelijke' repertoire nu met opnieuw met hele andere ogen bekijken.

Een voorstelling van *Der fliegende Holländer* is onderdeel van het stipendiatenprogramma 2016

fliegende Holländer te gaan kijken in de Stopera aarzelde ik. Wagner? En dan een hele opera, dat moet wel te veel zijn. Bij de DNO kregen we te horen dat er geen pauze zou zijn. De moed zonk me in de schoenen. We zaten in de zaal in de rechter flank met fantastisch zicht niet alleen op toneel maar ook de orkestbak in. Vanaf het eerste moment werd ik totaal gegrepen door de muziek. Hoe kan het dat deze zogenaamd moeilijke muziek zo duidelijk helder en als een vertrouwde klank binnen kwam? Een ballet van contrabassisten telkens weer duikend over hun instrument, de totaalbeleving van de koren aan beide zijden van de zaal, de liefelijke melodieën sterk contrasterend met de door merg en been gaande passages van de *Holländer* en zijn bemanning. De gekte van Senta die zo romantisch totaal begrijpelijk is voor iedereen die ooit verliefd was op een personage uit een boek. De fantastische aria van de stuurman, later ook door het koor. Hoe kan een volksliedachtige melodie zo georkestreerd en gezongen zo intiem en puur overkomen en dan later weer zo heerlijk rauw en deinend. Veel te snel stonden we buiten en was ik voor eens en voor altijd verkocht. Met letterlijk open mond keek zag ik een paar jaar later *Siegfried*. Wat kan topsport meeslepend zijn!

Ik heb Wagners muziek leren kennen heel vroeg tijdens mijn eerste studie aan het conservatorium. Tijdens de muziek geschiedenis lessen sprak onze docent met zeer veel passie over deze muziek. Ik was toen nog vast in de overtuiging dat Wagner enkel moeilijk, lang en onbegrijpelijk was. Wat een verrassing was het dan ook toen we luisterden naar waar zo vol emotie over gedoceerd was. (*Tristan und Isolde*) Wat ik toen vooral heb ontdekt is de hoge mate waarin Wagner in zijn muziek emoties kan laten oplopen. Niet voor even maar voor hele stukken lang. De muziek grijpt je en laat je niet meer los. Soms mag je even adem halen maar daarna wordt je zalig genadeloos weer mee opgezweept en zal je ook mee gaan. We analyseerde muziek uit *Tristan* en *Lohengrin*. Het Graal motief en het 'ridder' motief uit *Lohengrin* zijn tot mijn absolute favorieten gaan behoren. Toentertijd zong ik nog niet, ik zou toen nooit hebben gedacht dat ik ooit Elsa's aria's zou studeren. Wat ik zo knap vind van Wagners muziek is hoe complex het er op papier uit kan zien, zeker als je er analyse op los laat, maar dat deze lastige schakels van akkoorden toch moeiteloos een weg naar binnen vinden.

Ik moet zijn verloren welke indruk Wagner toen op me maakte, want toen ik tijdens mijn tweede studie de kans kreeg naar *Der*

Het lijkt me fantastisch ondergedompeld te zijn in een wereld, in Bayreuth, waarvan het tijpje van de sluier alleen al mij kippenvel bezorgd. En dan de letterlijk en figuurlijk gelijkgestemden. Ik vraag me af hoe het is om niet de vreemde eend te zijn maar te worden omringd door voorbeelden van stemmen en mensen met wellicht eenzelfde proces, adviezen en ideeën. Als ik kijk naar wat het werken met Nadine Secunde mij heeft gebracht, één persoon, hoe zou het dan zijn om de mogelijkheid te hebben nog veel meer zangers, muzikanten, kenners te ontmoeten en te spreken? Je bent beperkt door wat je niet weet, door wat je niet kent. Ik ben zeer verheugd met de kans om zonder beperkingen de mogelijkheid krijgen te ontdekken, te ontmoeten, te ervaren en uiteindelijk of wellicht zelfs tegelijkertijd te doen. Veel dank, ik kan niet wachten tot augustus!

Kent Moussault

Op de eerste plaats wil ik het Wagnergenootschap heel hartelijk bedanken voor het aanbieden van dit bijzondere stipendium, waarmee ik komende zomer naar Bayreuth kan gaan. Mijn naam is Kent Moussault, en ik studeer orkestdirectie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Tijdens mijn vooropleiding heb ik mij met zowel directie als compositie beziggehouden.

Als jonge dirigent/componist is dit stipendium voor mij een enorme kans om inspiratie op te doen. Wellicht kent u mij als componist van het stuk 'Il cigno di Palermo' (gebaseerd op het Porazzi-thema van Wagner), dat in november bij een van uw bijeenkomsten in première ging. Onlangs is het stuk op de nieuwe cd van oud-stipendiaat Camiel Boomsma verschenen.

Ook voordat ik begon met dit stuk te componeren, had ik al veel interesse in de muziek van Wagner, maar terwijl het compositie proces van 'Il cigno di Palermo' vorderde, werd ik echt helemaal aangetrokken door de muziek van Wagner. Tijdens het componeren had ik moeite om mij met Wagner te identificeren. Het leek mij ongepast en niet respectvol

Kent Moussault

tegenover Wagner om het Porazzi-thema, waarvan Wagner het einde open liet, af te sluiten. Tegelijkertijd wilde ik mijn eigen klankwereld samen laten smelten met die van Wagner. Ik ging op zoek naar klanken, die Wagner in het korte Porazzi-thema heeft toegepast, en die bij mijzelf passen. Uiteindelijk heb ik tussen mijzelf en Wagner een compromis kunnen sluiten in de structuur van het stuk en de klankkleuren. Voor mij betekende het stuk op die manier een lange weg van exploratie van Wagner. Het is fascinerend je te realiseren hoe componisten, die er al lang niet meer zijn, nog steeds voortleven in hun noten.

Naast dat Wagner een grote bron van inspiratie voor mij als componist is geworden, is hij voor mij ook een grote uitdaging als dirigent. Op het moment studeer ik orkestdirectie aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Ik hoop kansen te krijgen om mijzelf te kunnen ontwikkelen in de opera en moderne muziek. Een Wagner-opera te mogen dirigeren is een van mijn doelen als dirigent. Ik heb nog veel stappen te zetten als dirigent tot ik een Wagner-opera zou kunnen dirigeren. Langzaam maar gestaag hoop ik naar dit doel te kunnen werken.

Ik kan niet wachten tot het augustus is wanneer ik in de stad kan lopen waar Wagner liep, en het theater kan betreden dat een droom was van deze kunstenaar met een revolutionaire visie. Ik verheug me er enorm op om naar Bayreuth te kunnen gaan.